

KRØLLEDE HJERNER

Kulturprinsens projekter

11. udgave oktober 2014

VELKOMMEN TIL KRØLLEDE HJERNER!

Af Gudrun Bjerregaard, Formand for Kulturprinsens bestyrelse

Hvad er Krøllede Hjerner egentlig? Det er et magasin, som fører os ind blandt de 'krøllede hjerner' i projekterne og på Kulturprinsen, som hver eneste dag arbejder med at udvikle, vende på hovedet og skabe kulturprojekter

af høj kvalitet for og med børn og unge. Krøllede Hjerner er et magasin, som kort præsenterer de mange spændende, nye og lærerige projekter, som Kulturprinsen arbejder med.

Som udviklingscenter, udvikler man ikke bare projekter. Man udvikles også som institution. Derfor har Kulturprinsen i den seneste tid arbejdet på at gøre sin vision skarpere og mere tidssvarende.

Kulturprinsens vision er at være et internationalt center, som udvikler og forankrer metoder og projekter, der styrker kreativitet og kulturel identitet hos børn og unge – der giver MOD TIL KREATIVITET.

Dette opnås ved at inddrage børn, unge og voksne i både den kreative proces og dens output. Og ved at formidle al den viden Kulturprinsen opnår gennem projekter, således at andre kan videreudvikle herpå eller blot lære heraf. Noget af det vigtigste i visionen er måske, at projekter og processer forankres der hvor børn og unge færdes. Kulturprinsen laver ikke events, men inddrager børn, unge og voksne, så de motiveres og inspireres til selv at arbejde videre, således at kreativiteten fortsætter med at blomstre i børn og unges hverdag.

Jeg håber, du har lyst til at læse meget mere om Kulturprinsens projekter, og byder dig hermed indenfor i 'Krøllede Hjerner 2014'

KULTURPRINSEN

Af Ulla Voss Gjesing, Centerchef Kulturprinsen

Udgivelsen af Krøllede Hjerner er fra i år overgået til Kulturprinsen selv. Tak til alle, som har medvirket til udgivelsen alle de tidligere år!

Siden børnekulturprisfesten i efteråret 2013 er der sket mange nye ting i Kulturprinsens liv. Vi har valgt at bruge ressourcer på at være med til at udvikle nye tiltag i Viborg Kommune i forbindelse med vedtagelsen af en børnekulturstrategi for kommunen.

Kulturprinsen har været med til at søsætte Kulturrelt LæringsCenter Viborg - KLC Viborg, som er et sekretariat og en platform, hvor alle, som har tilbud om læringsaktiviteter til skole- og dagtilbudsområdet, kan få sparring og rådgivning, og hvor alle tilbud samles til én indgang for brugerne: lærere og pædagoger. Du kan finde mere herom på klc.viborg.dk

I børnekulturstrategien er der en række fagudvalg. Her er Kulturprinsen tovholder for musikudvalget,

som danner baggrund for igangsættelse af blandt andet KulturCrew på tre af kommunes skoler.

Snapsting for Børn er et nyt koncept udviklet og afviklet i sommeren 2014 af Kulturprinsen i samarbejde med mange fra byens øvrige kultur- og foreningsliv. Fremover vil Kulturprinsen stadig være tæt på Snapsting for Børn i udviklingen af nye tiltag frem mod 2017, hvor arrangementet bliver en del af regionens fejring af Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad i 2017.

I foråret 2014 sagde Kulturprinsen farvel til Claus Reiche, som har været udviklingschef og en af de drivende kræfter i Kulturprinsens opståen og virke. Her skal endnu engang lyde en stor tak for dit kæmpe engagement i arbejdet med at skabe det hos børn og unge, som er blevet Kulturprinsens varemærke:

SNAPSTING FOR BØRN

Af Karina Rask Nordtorp

I anledning af Snapsting – Viborg Hærvejsfestival samlede Kulturprinsen alle de bedste kræfter, og lavede en kreativ og udfordrende festuge for børn. Hver eneste dag hele den sidste uge op til sommerferien summede det af liv på Borgvold. Børn med deres voksne deltog aktivt i kreative værksteder, leg, konkurrencer og en række musikalske oplevelser.

Snapsting for Børn på Borgvold er et nyt spor i Snapsting. Kulturprinsen tøvede ikke med at stille sig i spidsen for at sætte et sådant program sammen. Alle kommunens mulige samarbejdspartner blev inviteret til at være en del af børneprogrammet. Skolerne og daginstitutionerne blev inviteret til at byde ind med aktiviteter som de kunne inddrage andre børn i. Ambitionen var høj fra start, og dog havde Kulturprinsen ikke drømt om i sidste ende at kunne stille med så stort et program.

Men fra at stå med et stort og ambitiøst program var der stadig langt i mål. Ingen fest uden børn. Udfordringen at arrangementet var fastlagt til den sidste uge inden sommerferien viste sig at være overkommelig. Omkring 5000 børn deltog i de mange aktiviteter i hverdagene og ca. 4000 børn og voksne var med til familieaktiviteterne i weekenden. Det er virkelig en god start på et initiativ, som skal udvikle sig til det større, til det bedre og til det langt mere inddragende i løbet af de kommende år.

I forbindelse med Aarhus 2017 kulturhovedstadsprojektet er Snapsting udvalgt som ét af de strategiske projekter – herunder Snapsting for Børn. Det er derfor ikke kun en ambition at inddrage viborgenserne endnu mere i Snapsting for Børn. Det er en ambition at gøre Snapsting for Børn attraktivt for børn og børnefamilier uden for kommunen - fra hele regionen, fra hele landet, og ja sågar fra hele Europa i Kulturhovedstadsåret 2017.

Kulturprinsens vigtigste opgave i dette arrangement er at engagere sig i udviklingsområderne. I år arbejdede vi med netværk og inddragelse. Fremadrettet vil vi arbejde på forankringen af aktiviteter før og under Snapsting samt arbejde frem mod det internationale perspektiv. Kulturprinsen har i år valgt at sætte Snapsting for Børn på dagsordenen til den årlige børnekulturprisfest, fordi vi mener, at det er vigtigt, at inddrage alle dem som har lyst til at blive inddraget i udviklingen af konceptet.

Der er enighed blandt samarbejdspartnerne om, at Snapsting for Børn 2014 har givet børnekulturen så stort et boost, at det vil give bonus for kulturinstitutionerne i løbet af året, og at det vil tiltrække endnu flere børn med deres voksne i 2015. Derfor har alle parter lyst til at arbejde videre frem mod Snapsting for Børn 2015.

KLAKX workshop, Snapsting for Børn

Naturskolens workshop, Snapsting for Børn

KulturCrew til Musik i Tide i Aarhus

KulturCrew til planlægningsmøde

KULTURCREW – SKOLEELEVER SOM KULTURARRANGØRER

Af Christina Holm Dahl

Kulturprinsen er i gang med at udvikle en Viborg-version af KulturCrew. Et projekt som handler om elevinddragelse ved afvikling af kulturelle arrangementer på skolen, udtænkt af Levende Musik i Skolen (LMS), en organisation som arrangerer skolekoncerter.

KulturCrew er tænkt som en håndsrækning til at få et aktivt kulturliv med stærkt elevejskab op at stå på skolen og generelt i skoledistriktet. I projekt uddanner vi skoleelever fra 5.-9. klassetrin til selv at kunne stå for en koncert eller et andet kulturarrangement. Eleverne får færdigheder som værtskab, pr, teknisk arbejde og ikke mindst bliver de rigtig dygtige til at forstå, hvad det kræver at få et projekt til at fungere og til at planlægge forløbet, så det virker. De lærer, at de ikke behøver vente på, at en voksen sætter projekter i gang – de kan selv!

Kulturprinsen har i år sat KulturCrews i gang sammen med Løgstrup, Frederiks og Vestre skoler. Skolerne stiller en kontaktlærer til rådighed for de unge kulturambassadører, som allerede er i fuld gang. Hver skole får som del af projektet tre skolekoncerter med professionelle musikere. KulturCrew'ene har udvalgt musikerne og står for at skabe rammerne om koncerterne, så deres skolekammerater får en god oplevelse med musikken.

Nogle af KulturCrew'ene hjalp også med på Snapsting for Børn, hvor de tog billeder, skrev artikler og assisterede praktisk ved det store arrangement.

KulturCrew-deltagerne får også mulighed for at komme på ture og på kurser for at lære endnu mere om at være gode kulturarrangører. De tre første skoler er allerede i gang og planen er at sætte fire nye skoler i gang hvert år, indtil minimum 75 procent af kommunens skoler har et KulturCrew.

En vigtig del af den viborgensiske version af KulturCrew er kontakten til de lokale kulturinstitutioner. Disse medvirker som kursusholdere med besøg 'bag murene' og andet relevant, så de unge får et indblik i, hvordan en kulturinstitution fungerer. Der arbejdes også på at skabe en glidende overgang til ungegruppen Kulturjægerne, så de unge fra KulturCrew også efter folkeskoletiden får mulighed for at udfolde og udvikle sig som kulturarrangører og kulturbrugere.

Projektet finansieres i samarbejde med skolerne og ved hjælp af den kommunale aftale for musik til børn og unge. Kulturprinsen fungerer som igangsætter og sparringspartner for skolerne.

MUSIK TIL BØRN OG UNGE I VIBORG KOMMUNE

Af Christina Holm Dahl

Viborg Kommune og Kulturprinsen har i år indgået aftale om, at Kulturprinsen sørger for at formidle levende musik ud til børn og unge i dagtilbud og skoler i hele kommunen. Et udvalg, som består af repræsentanter for skole, dagtilbud, kulturskole, bibliotek, klubber og andre kulturaktører, hjælper med at sørge for gode og relevante tilbud. Der er i aftalen lagt vægt på, at der er alsidighed og kvali-

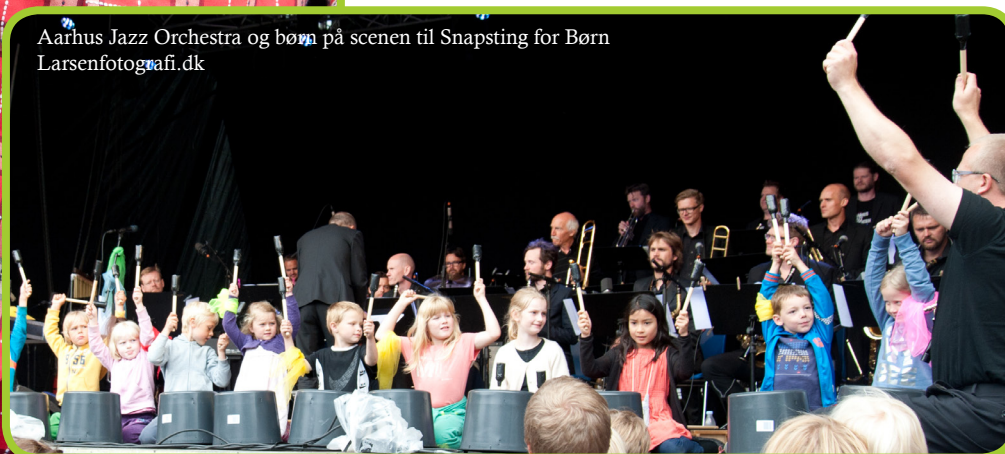
tet i musiktilbuddene samt at børn og unge indgår aktivt i både planlægningen og i selve koncerterne. I første del af 2014 blev oplevelserne bl.a. den store koncert med Sigurd Barrett og Aarhus Jazz Orchestra under Snapsting for Børn. Desuden var der i juni workshops og mindre koncerter med rytmegruppen fra Aarhus Jazz Orchestra og også med det lokale Viborgensemble Trut og Lut. Efter sommeren er projektet KulturCrew startet op som del af musikaftalen (læs mere herom i særskilt artikel). Endelig giver aftalen også mulighed for, at Viborg i 2014 er Spil Dansk Kommune og derved får ikke mindre end fem musikarrangementer for børn og unge, som spænder over workshops for skoleelever, debatarrangement for unge samt børnehavekoncert på Paletten til fællestime for gymnasieelever med en anerkendt kvindelig musiker. I alt bliver det i 2014 til 22 workshops, 28 koncerter og et debatarrangement.

I 2015 arbejdes der på et større samarbejdsprojekt med Aarhus Jazz Orchestra, både under Snapsting for Børn og resten af året. KulturCrewprojektet fortsætter og udvides og flere andre musiktiltag er i støbeskeen.

Musikaftalen er en spændende mulighed for samarbejder mellem kommunens kulturarrangører og professionelle musikere til glæde for børn og unge i hele kommunen.

Sigurd Barrett, Snapsting for Børn
Larsenfotografi.dk

Aarhus Jazz Orchestra og børn på scenen til Snapsting for Børn
Larsenfotografi.dk

'Vandfaldballader' i Durup Svømmehal

'Vandfaldballader' i Søndervangskolens Svømmehal, Aarhus

TRÆDESTEN

Af Christina Rauh Oxbøll

'Vandfaldballader' var den anden i rækken af Trædestens samproduktioner, som Kulturprinsen udvikler og skaber i samarbejde med Aarhus Musikskole.

Forestillingerne 'Vandfaldballader' løb af stabelen i januar måned i seks forskellige byer i Region Midtjylland. 'Vandfaldballader' var performative forestillinger skabt af musik- og kulturskolerne i Aarhus, Skanderborg, Horsens, Silkeborg, Lemvig og Skive, og med instruktør Kai Bredholt fra Odin Teatret ved det kunstneriske ror.

Som noget helt nyt og unikt indtog musikskoleeleverne svømmehaller som scene for deres optræden. Sammen med deltagere fra lokale svømme- og dykkerklubber og en lang række andre aktører, undersøgte musikskoleeleverne indhold og udtryk i en række fortællinger, der tog udgangspunkt i gamle myter og stjernebilleder og gav dem form og lyd i forestillingerne 'Vandfaldballader'.

Den Kreative Skole fra Silkeborg lod den frygtindgydende ørn 'Hræsvalg' svæve som en kæmpedrage hen over vandene i Them svømmehal, mens stomp-gruppen fra Skanderborg Kulturskole iført dykkerudstyr fremmanede havguden Poseidon med skumsprøjt og tøndedrøn. I Durup svævede cirkusbørn hen over vandende mens musikernes silhuetter spillede hen over scenetæppet. Stjernebilleder lyste svømmehallerne op og forvandlede for en kort tid svømmehallerne til poetiske rum.

Trædesten er et strategisk projekt under Aarhus 2017, der i 2013 gennemførte 'Ny Nordisk Stjernehimme' og i 2012 forestillingen 'Hjertespejl' som de første to trædesten i det samlede projekt.

Trædesten vil fortsætte med at udvikle metoder til samskabelse på tværs af børn og unges æstetiske udtryk, kunnen og interesser. Kulturprinsens fokus er forankring af projektets metoder og formidlingen af dem samt gennem følgeforskningen, der udføres af Aarhus Universitet.

COCREATING CULTURE

Af Sophie Rose

Måske har du også bemærket det: i løbet af de sidste to år er der sket rigtig meget på ungekultur-området i Viborg. Unge kulturaktivister har dannet flere selvorganiserede grupperinger, der laver forskellige kulturelle arrangementer i samarbejde med uddannelsesinstitutioner, lokale kulturaktører eller kulturinstitutioner. Og dette er ikke helt tilfældigt...

Kulturprinsen har været initiativtager og tovholder på projektet 'CoCreating Culture', som sammen med ni andre projekter var en del et landsdækkende modelforsøg for ungekultur støttet af Børnekulturens Netværk/Kulturstyrelsen. Projektet er officielt afsluttet med en konference i august med titlen 'Hands On – Hands Off'. En titel som understreger det centrale spørgsmål om, hvornår voksne i arbejdet med unge skal tage hånd om dem, og hvornår de skal give slip.

'CoCreating Culture' havde til formål at aktivere og motivere kulturelt interesserede unge som medskabende (co-creating) unge-ambassadører omkring kulturinstitutioner i Viborg Kommune. Viborg Bibliotekerne, Borgerhuset Stationen, Egnsteatret Carte Blanche, Kulturprinsen, Viborg Kunsthall, Viborg Museum og Skovgaard Museet er indgik et samarbejde, hvor alle parter forpligtede sig på i fællesskab at opsøge, engagere og rådgive unge i forhold til deres egne ideer og ønsker. For hver deltagende kulturinstitution stillede Kulturprinsen fra 'CoCreating Culture projektet' puljer af 10.000 kr. til rådighed for de unges egen

udmøntning. Det vigtige var, at aktiviteterne blev styret, udviklet og afviklet af de unge selv.

Viborgs kulturinstitutioner står stadig til rådighed for at hjælpe de unges ideer på vej eller være samarbejdspartner i et arrangement, en udstilling eller andet, og projektet lever videre på projektplatform 3.sal på Borgerhuset Stationen, hvor selvorganiserede ungegrupper kan mødes, få et netværk, udvikle på ideer og sparre med hinanden eller få sparring af René Heebøll Clausen.

Intet tyder på at hverken Kulturjægerne, Loop eller andre fra projektplatformen 3. sal løber tør for ideer og entusiasme. Nogle af dette års arrangementer fra Kulturjægerne var en ny version af Baggårdsballade i samarbejde med Viborg Kunsthall, en Ølstaffet med små koncerter rundt om Sønder sø og café i Kulturbussen på Vibstock 2014. Fra teatergruppen Loop kunne vi opleve iscenesættelser af kulturelle begivenheder på Café Brændpunktet i Snapstinget eller ved Animation Festivalen VAF 2014. Flere unge samarbejdede med kuratorer fra Skovgaard Museet om udstillingen 'Vores Værste Værker, og andre har sammen med Viborg Bibliotekerne lanceret en hjemmeside for at synliggøre byens aktiviteter for unge.

Kulturjægerne mødes på 3. sal, Borgerhuset Stationen

Kulturjægerne arrangement 'Baggårdsballade'

Filmfremvisning for børnehavebørn

Animationsworkshop i Kulturbussen

Animationsworkshop i Kulturbussen

KULTURBUSSEN

Af Sophie Rose

Kulturprinsens rullende værksted 'Kulturbussen' har i løbet af de sidste to år kørt kommunen tyndt: Den har været med som billedkunstværksted i kunstprojektet Tusindben, som medieværksted i talrige animationsworkshops i Viborg Festuge og Snapsting for Børn, eller som rullende biograf i Viborg Festuge, til Foreningens Dag, sammen med Viborg Børne- og Ungdomsfilmklub og til dette års Animationsfestival med et særligt animationsfilmprogram for småbørn og børnehavebørn i de små byer i den vestlige del af kommunen.

Kulturbussen var også på 'Vibstock', hvor unge fra ungekulturgruppen Kulturjægerne arrangerede en hyggelig lounge, hvor de opfordrede de unge besøgende til at tegne eller skrive deres ideer til en mere levende ungekultur i Viborg på tavler inde i bussen.

Har du gode ideer til eller et ønske om, hvordan I kan bruge kulturbussen i jeres lokalområde eller i tråd med jeres aktiviteter eller kulturelle tilbud, så henvend dig til Kulturprinsen!

NETVÆRK

Af Ulla Voss Gjesing

Det er en stor del af Kulturprinsens formål at være med til at skabe netværk blandt de voksne, som arbejder med børne- og ungekultur. Den nye børnekulturstrategi for Viborg Kommune er netop en meget netværksbaseret strategi. Her skabes der nye koordinerende sammenhænge mellem skole-, fritids-, kultur- og daginstitutionsområdet, ligesom der gives ny næring til kendte netværk som Børnekultursamrådet og Kulturpilotnetværket.

Kulturprinsen har gennem mange år været operatør og facilitator for BUM - Netværk for Børne- og Ungekultur i Region Midtjylland (tidligere: BIM - Børnekultur i Region Midtjylland). Kulturprinsens rolle i BUM er at medvirke til udvikle rammen om et regionalt netværk, således at projekter på tværs af æstetiske fag og på tværs af geografiske græn-

ser får bedst mulig grobund til at skabe kvalitative samarbejder som understøtter børn og unges dannelse – den langsigtede kultur.

Her og nu er Kulturprinsen medaktør i oprettelsen af et nyt landsdækkende netværk FOKUS: Forum for kunst og kultur i skolen. Det er et forum for institutioner og organisationer med udgangspunkt i en kunstnerisk faglighed og som har et regionalt eller nationalt virke. Medlemmer er Dansehallerne, Levnede Musik i Skolen, Station Next, Teatercentrum m.fl.

Formålet med dette netværk er at skabe en fælles synlighed, videndeling og udvikling for alle de mange gode initiativer som findes, således at langt flere børn og unge i skolerne kan få glæde heraf.

Skanderborgkonferencen 2014, arrangeret af BUM

Networking på Skanderborgkonferencen 2014

TUSINDBEN

Af Sophie Rose

Kunstprojektet 'Tusindben – Nye møder i farver', sætter fokus på, hvordan dagplejere og pædagoger kan lade sig inspirere gennem mødet med andre udtryksformer, og inddrage kreative elementer i deres daglige praksis, som en del af deres læreplans arbejde med kulturelle udtryksformer og værdier.

Kunstprojektet er en del af indsatsområdet 'Tusindbenet' for hele Viborg kommunes dagtilbudsområde med henblik på at udvikle medarbejdernes kompetencer og give input og inspiration til arbejdet med læreplanstemaerne: krop og bevægelse, kulturelle udtryksformer og værdier samt natur og naturfænomener. 'Tusindbenet' er på landsplan et helt unikt initiativ. De mangfoldige tilbud og aktiviteter i 'Tusindbenet' er et resultat af et bredt samarbejde med forskellige aktører i kommunen. Kulturprinsen står bag udviklingen og afviklingen af kunstprojektet 'Tusindben – Nye Møder i farver', der fra august 2013 til december 2014 vil have inddraget samtlige dagplejere og daginstitutioner i hele Viborg kommune med samlet 5350 børn.

I projektet får alle børn i dagpleje og børnehave i Viborg kommune besøg af et kunstnerteam på to personer, der arbejder med både børnene og deres voksne om temaet farver. Temaet farver bliver sat ind i en række hverdagssammenhænge, så børn og voksne får lyst og inspiration til selv at arbejde videre med forskellige materialer og lege med farverne på nye måder i deres hverdag i dagplejen eller daginstitution.

På nuværende tidspunkt har næsten alle dagplejere og daginstitutioner haft et kunstnerpar tilknyttet i fem uger, og den løbende evaluering viser, at de fleste steder har fået rigtig meget ud af den 'forstyrrelse', kunstnerne kom med. "Godt at finde ud af, hvor lidt der skal til for at kunne lave noget spændende sammen med en gruppe børn", lyder det fra rigtig mange pædagoger og dagplejere, der deltog i projektet. Endvidere oplevede personalet i bl.a. Børnehaven Kokholm, "at vores børn med sproglige udfordringer profiterede rigtig meget af forløbet. Kunst udtrykker sig nemlig på mange andre måder eller sprog."

Alt efter sammensætningen af kunstnerparrets faglige baggrund, dagplejernes/pædagogernes input og forventninger og selvfølgelig børnenes alder, har der været mange forskellige udformninger af farvetemaet. Der har været billedkunstnere i par med dansere, musikere, teater- eller tekstilkunstnere samt animationspædagoger.

Animationspædagogerne har primært arbejdet med at anvende ipads mere 'aktivt' i kreative processer. "Arbejdet med film som medie, har givet børnene (og de voksne) en øjenåbner i forhold til det kreative og virkelighedsdrejende univers film kan være", konkluderer personalegruppen i Børnehaven Lupinmarken.

En anden vinkel fik kunstprojektet Tusindben i delprojektet "GenANDvend", som havde særlig fokus på, at skabe læring omkring affaldssortering og ressourcegenanvendelse gennem kreative processer og kunstneriske udtryksformer.

Tusindben - Nye møder i farver

”Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre og det anderledes, vi definerer vores eget kulturelle ståsted og genkender vores egne kulturelle rødder. Gennem mødet med andre udtryksformer – både kunstnerisk, kulturelt, ved at stifte bekendtskab med andre måder at leve på og andre værdier – udfoldes børnene til hele, nysgerrige og tolerante mennesker.”

(Kilde: viborg.dk/tusindbenet/kultur)

Kulturprinsen

UDVIKLINGSCENTER FOR BØRNE- OG UNGEKULTUR

Regimentsvej 5 B
8800 Viborg

www.kulturprinsen.dk

MOD TIL KREATIVITET

